

۲۰۷۱۰۲۶
۵۸-۵-۲۶

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

حقوق بشر و اصلاحات در سازمان ملل

مؤلفان:

علی اسمعیلی

(دکتری روابط بین الملل)

رضا دهقان

(ارشد حقوق بین الملل)

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

«عنوان کتاب: حقوق بشر و اصلاحات در سازمان ملل»

سرشناسه: اسمعیلی، علی، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور: حقوق بشر و اصلاحات سازمان ملل / مؤلفان: علی اسمعیلی، رضا دهقان.
مشخصات نشر: تهران: دیباگران تهران: ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری: ۱۷۱ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۲۳۰-۴
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: سازمان ملل متحد-سازماندهی مجدد
موضوع: سازمان ملل United Nations
موضوع: United Nations-reorganization
وضعیت حقوق بشر
موضوع: حقوق بشر Human Rights
شناسه افزوده: علی اسمعیلی، رضا، ۱۳۶۳-
رده بندی کنگره: J2
رده بندی دیویی: ۳۴۱/۲
شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۱ ۹۶

«مؤلفان: علی اسمعیلی - رضا دهقان»

«ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران»

«طراح جلد: داریوش خورشیدی»

«نوبت چاپ: اول»

«تاریخ نشر: ۱۳۹۸»

«چاپ و صحافی: صدف»

«تیراژ: ۱۰۰ جلد»

«قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال»

«شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۲۳۰-۴»

«نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

تلفن: ۰۲۲۰۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

«فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران :

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibbook.ir

www.dibagaran-tehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook نشانی اینستاگرام دیبا dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

هر گوشه همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: تاریخچه و مفاهیم
۲	۱-۱. تاریخچه اصل اساسی در دوران ملل
۸	۲-۱. تاریخچه و خاسته حقوق بشر
۹	۱-۲-۱. حقوق بشر در دوران استعمار
۱۰	۲-۲-۱. حقوق بشر در دوران اسلام
۱۱	۳-۲-۱. حقوق بشر در غرب
۱۳	۴-۲-۱. حقوق بشر در دوران معاصر
۱۵	۳-۱. مفاهیم نظری
۱۵	۱-۳-۱. حقوق بشر
۱۷	۲-۳-۱. اصلاحات
۱۸	۳-۳-۱. شورای امنیت ملل متحد
۱۹	۴-۳-۱. سازمان ملل
۱۹	۵-۳-۱. حق وتو
۲۰	۶-۳-۱. کمیسیون حقوق بشر
۲۰	۴-۱. مبانی نظری
۲۰	۱-۴-۱. چارچوب نظری
۲۵	۱-۴-۱. حقوق بشر از نگاه دولت‌های خاورمیانه
۲۶	۲-۴-۱. منابع بین‌المللی حقوق بشر
۲۷	۱-۲-۴-۱. اعلامیه جهانی حقوق بشر
۲۸	۲-۲-۴-۱. میثاق‌های بین‌المللی
۲۹	۳-۲-۴-۱. سایر اسناد حقوق بشری
۳۰	۴-۲-۴-۱. نهادهای جهانی حقوق بشر

۳۰	۱-۴-۲-۴-۱. کمیسیون حقوق بشر
۳۵	۲-۴-۱-۴-۱. شورای حقوق بشر
۳۸	۳-۴-۱. جایگاه حقوق بشر در سازمان ملل
۳۹	۴-۴-۱. موضع گیری کشورها در قبال شورای حقوق بشر
۳۹	۱-۴-۴-۱. موضع کشورهای غربی
۴۱	۲-۴-۴-۱. موضع کشورهای در حال توسعه
۴۱	۳-۴-۴-۱. موضع ایران
۴۳	۵-۴-۱. اصلاحات در کمیسیون حقوق بشر
۴۸	۶-۴-۱. دستاوردهای سند مؤسس شورای حقوق بشر
۴۹	۷-۴-۱. شورای حقوق بشر و پدیده جهانی شدن
۵۰	۸-۴-۱. حقوق بشر به مثابه قاعده آمره
۵۳	فصل دوم: سازوکارهای اصلاحات در سازمان های بین المللی
۵۴	۱-۲. چگونگی اصلاح سازمان ملل متحد
۶۱	۲-۲. سازوکار و موانع اصلاح سازمان ملل متحد
۶۱	۱-۲-۲. سازوکار اد ۱۱- منشه
۶۲	۲-۲-۲. موانع اصلاح مشرر ملل متحد
۶۴	۳-۲-۲. چالش های اصلاح ساختار سازمان ملل
۶۴	۳-۲. ابهام زدایی از نقش و جایگاه سازمان ملل
۶۵	۱-۳-۲. پایان جنگ سرد و اصلاحات سازمان ملل
۶۶	۲-۳-۲. اصلاحات و همبستگی جهانی
۶۷	۴-۲. طرح آمریکایی اصلاح سازمان ملل
۷۰	۵-۲. فعال کردن سازوکار حقوق بشر سازمان ملل متحد
۷۰	۱-۵-۲. معایب نیازمند اصلاح در حقوق بشر
۷۰	۱-۵-۲. مسئله خدشه دار شدن اعتبار سازمان ملل
۷۱	۲-۵-۲. اصلاح مسئله عضویت در سازمان ملل
۷۱	۳-۵-۲. مسئله ضعف قوانین و سیاست زدگی در کمیسیون حقوق بشر
۷۲	۴-۵-۲. اصلاح مسئله ضعف بودجه سازمان در برنامه های حقوق بشر
۷۲	۵-۵-۲. اصلاح مسئله محدودیت حوزه عملیاتی حقوق بشر
۷۲	۶-۵-۲. اصلاح مسئله زمان برگزاری نشست ها
۷۲	۲-۵-۲. اصلاحات آخرین سند
۷۵	فصل سوم: اصلاحات جدید در سازمان ملل و حقوق بشر
۷۶	۱-۳. لزوم اصلاحات در سازمان ملل
۸۱	۲-۳. سازوکار اصلاحی سازمان ملل و رویه نظارتی حقوق بشر
۸۲	۱-۲-۳. تعهدات معاهده های و داوطلبانه دولت ها به عنوان استانداردهای قابل اعمال

- ۱-۲-۳-۱. تعهدات معاهده‌های دولت‌ها در زمینه حقوق بشر: مبنای سؤال‌برانگیز بررسی... ۸۳
- ۲-۲-۳-۱. تعهدات داوطلبانه دولت‌ها: مبنای بحث‌برانگیز بررسی... ۸۷
- ۲-۲-۳-۲. ابعاد یو. پی. آر و دورنمای منطقی‌سازی نظارتی حقوق بشر در سازمان ملل... ۸۹
- ۲-۲-۳-۱. دوره‌ای جهانی به‌عنوان ایده‌ای به‌ظاهر جدید: رفع اشتباهات گذشته... ۹۰
- ۲-۲-۳-۲. دوره‌ای جهانی: جایگزینی برای رویه‌های گزارش‌دهی نهادهای معاهده‌ای... ۹۲
- ۳-۳-۱. ایجاد شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد سال ۲۰۰۶... ۹۵
- ۴-۳-۱. دلایل ارائه شده در خصوص اصلاحات شورای امنیت... ۹۷
- ۳-۵-۱. تفاوت تعهدات بین‌المللی دولت‌ها در زمینه اجرای قواعد حقوقی... ۱۰۰
- ۳-۵-۱. تبیین عناصر حقوقی اجرای قواعد در تعیین تفاوت‌های نظارتی... ۱۰۰
- ۳-۶-۱. ضمانت اجرای قواعد حقوقی در سازمان‌های بین‌المللی... ۱۰۳
- ۳-۷-۱. میان‌های بین‌المللی نظارت بر اجرای قواعد حقوقی... ۱۰۵
- ۳-۷-۱. آیین گزارش‌دهی (با تأکید بر سیستم گزارش‌دهی میثاق حقوق مدنی و سیاسی)... ۱۰۵
- ۳-۷-۲. آیین شکایت (با تأکید بر سیستم شکایت فردی در نظام اروپایی حقوق بشر)... ۱۰۶
- ۳-۸-۱. ارتباط شورای اقتصاد و اجتماعی سازمان ملل با حقوق بشر... ۱۰۷
- فصل چهارم: اصلاح و تغییر قواعد حقوقی سازمان ملل... ۱۰۹
- ۴-۱-۱. ماهیت قاعده‌سازی جهانی... ۱۱۰
- ۴-۲-۱. قاعده‌سازی توسط ارکان حکومت... ۱۱۱
- ۴-۳-۱. جایگاه جامعه مدنی در ایجاد و تغییر قاعده حقوقی بین‌المللی... ۱۱۳
- ۴-۴-۱. قاعده‌سازی و تغییرپذیری قواعد نهادهای اقتصادی... ۱۱۵
- ۴-۵-۱. طبقه‌بندی موضوعی قواعد متحدالشکل... ۱۱۸
- ۴-۵-۱-۱. قواعد ماهوی متحدالشکل... ۱۱۸
- ۴-۵-۲. قواعد حل تعارض متحدالشکل... ۱۱۹
- ۴-۵-۳. روند متحدالشکل‌سازی قواعد حقوقی در سطح بین‌المللی... ۱۱۹
- ۴-۵-۳-۱. قواعد متحدالشکل الزام‌آور مغایر با قوانین ملی... ۱۲۰
- ۴-۵-۳-۲. سازمان‌های فعال در متحدالشکل‌سازی قواعد... ۱۲۱
- ۴-۵-۳-۱-۲. نهادهای دولتی... ۱۲۱
- ۴-۵-۳-۲-۲. سازمان‌های نیمه‌دولتی... ۱۲۲
- ۴-۵-۳-۲-۲. مجامع خصوصی... ۱۲۲
- ۴-۶-۱. ضرورت ایجاد تغییر در ساختار سازمان ملل... ۱۲۲
- ۴-۷-۱. لزوم تغییرپذیری قواعد حقوقی سازمان‌های بین‌المللی... ۱۲۵
- ۴-۷-۱-۱. تغییرپذیری ساختار سازمان‌های بین‌المللی در جامعه جهانی... ۱۲۷
- ۴-۷-۲. تغییرپذیری قواعد آمره در منابع حقوق بین‌الملل... ۱۲۹
- ۴-۷-۲-۱. مصداق تغییرپذیری اصل توسل به زور قواعد آمره... ۱۳۰
- ۴-۷-۳. تغییرپذیری قواعد قراردادی نسبت به اصول عرفی... ۱۳۱

۱۳۶	۴-۸. تغییر تکنیک‌های احراز قواعد.....
۱۳۷	۴-۸-۱. نحوه ورود قاعده در نظام حقوق داخلی کشورها.....
۱۳۹	۴-۸-۲. تعارض تغییرپذیری قواعد حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.....
۱۴۲	جمع‌بندی مطالب.....
۱۴۷	منابع و مآخذ.....
۱۴۸	فهرست منابع و مآخذ.....
۱۴۸	منابع فارسی.....
۱۵۲	منابع انگلیسی.....
۱۵۵	ضمیمه‌ها.....
۱۵۶	اعلام جهانی حقوق بشر.....

خط‌شی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی است که بتواند خواسته‌های به‌روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد. هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی

حمد و سپاس یزد منن را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر، مانتک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه و ناآرامی‌ها، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه برای به‌یادآوردن اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها، نیازهای موجود، منابعی پربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "آقایان رضا دهقان - علی احمدی" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و تقدیر کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نمایم مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmarket@mft.info